

АГАТА КРИСТИ АПАРТАМЕНТЪТ НА ТРЕТИЯ ЕТАЖ

Превод от английски: Борис Миндов, 1996

chitanka.info

— Дявол да го вземе! — изруга Пат.

Със задълбочаваща се бръчка на челото тя ровеше трескаво в копринената дреболия, която наричаше вечерна чанта. Двама млади мъже и едно друго момиче я гледаха тревожно. Всички те стояха пред заключената врата на апартамента на Патриша Гарнет.

— Няма смисъл — каза Пат. — Не е тук. А какво ще правим сега?

— Какво е животът без секретен ключ? — промърмори Джим Фокнър.

Той беше нисък, широкоплещест млад човек с добродушни сини очи.

Пат се нахвърли ядно върху него.

— Не се шегувай, Джими. Това е сериозно.

— Погледни пак, Пат — обади се Донован Бейли. — Трябва да е там някъде.

Той имаше ленив, приятен глас, който подхождаше на мършавата му, мрачна фигура.

— Ако си го извадила от ключалката — обади се другото момиче, Милдред Хоуп.

— Разбира се, че го извадих — каза Пат. — Мисля, че го дадох на един от двама ви. — Нахвърли се обвинително върху мъжа. — Казах на Донован да го вземе.

Но не можа да намери толкова лесно изкупителна жертва. Донован опроверга това енергично, а Джими го подкрепи.

— Видях лично, че го сложи в чантата си — рече Джими.

— Е, тогава някой от вас го е изтървал, когато вдигахте чантата ми. Аз я изпуснах веднъж-дваж.

— Веднъж-дваж ли! — възкликна Донован. — Ти я изпусна най-малко десетина пъти, а и все я забравяше.

— Не мога да проумея, защо всичко непрекъснато изпада от нея — каза Джими.

— Въпросът е... как ще влезем? — обади се Милдред.

Тя беше разумно момиче, което не говореше празни приказки, ала не толкова привлекателно, колкото импулсивната и нервна Пат.

И четиримата гледаха тъпо заключената врата.

— Не може ли портiererът да помогне? — подхвърли Джими. — Дали няма шперц или нещо подобно?

Пат поклати глава. Имаше само два ключа. Единият беше вътре в апартамента, окачен в кухнята, а другият беше — или би трябвало да бъде — в обруганата чанта.

— Поне апартаментът да беше на партера — простена Пат. — Можехме да счупим прозореца или да направим нещо друго. Донован, искаш ли да изиграеш ролята на крадец, който се вмъква чрез катерене?

Донован отказа категорично, но учтиво, да бъде такъв крадец.

— С апартамент на четвъртия етаж е доста рисковано — каза Джими.

— Или стълбата за бягство при пожар? — подхвърли Донован.

— Няма такава.

— А би трябвало да има — рече Джими. — Пететажна сграда трябва непременно да има такава стълба.

— Не се съмнявам — каза Пат. — Но това няма да ни помогне. Как ще вляза изобщо в апартамента си?

— Няма ли нещо, каквото и да е? — запита Донован. — Нещо, с което търговците изпращат нагоре котлети и брюкселско зеле?

— Служебният асансьор — отвърна Пат. — О, да, но той е само нещо като телена кошница. Ох, почакайте... знам. Какво ще кажете за асансьора за изкачване на въглища?

— Виж, това е идея — рече Донован.

Милдред подхвърли нещо обезсърчаващо.

— Той ще е заключен — рече тя. — В кухнята на Пат, отвътре.

Ала идеята бе моментално отхвърлена.

— Вярвате ли? — каза Донован.

— Не и в кухнята на Пат — обади се Джими. — Пат никога не заключва както трябва.

— Мисля, че не е заключен — каза Пат. — Тази сутрин изнесох кофата за смет и съм сигурна, че след това не го заключих и мисля, че оттогава не съм се приближавала до него.

— Е — каза Донован, — това обстоятелство ще ни бъде много полезно тази вечер, но все пак, млада Пат, позволи ми да ти изтъкна, че твоята привична небрежност те излага на произвола на крадци всяка нощ.

Пат не обърна внимание на тези предупреждения.

— Елате — викна тя и затича надолу по стъпалата.

Другите я последваха. Пат ги поведе през една тъмна ниша, явно претъпкана с детски колички, и през друга врата в шахтата на апартаментите, а после към необходимия асансьор. В момента в него имаше една кофа за смет. Донован я вдигна и стъпи предпазливо на платформата на нейното място. Сбърчи нос.

— Малко смърди — забеляза той. — Но какво от това? Сам ли да се впусна в тази рискована авантюра, или някой ще дойде с мен?

— Аз също ще дойда — заяви Джими. Той застана до Донован. — Предполагам, че асансьорът ще ме издържи — добави неуверено.

— Ти не можеш да тежиш повече от един тон въглища — обади се Пат, която никога не бе разбирала много от таблицата за мерки и теглилки.

— Така или иначе скоро ще разберем — каза Донован весело, дърпайки въжетото.

Със скърцане те изчезнаха от погледите.

— Тази пущина вдига ужасен шум — забеляза Джими, докато се движеха нагоре през мрака. — Какво ли ще си помислят хората в другите апартаменти?

— Вероятно за духове или крадци — отвърна Донован. — Дърпането на това въже е бая трудна работа. Портиерът във Фрайърс Меншънс върши повече работа, отколкото предполагам. Слушай, Джими, стари синко, броиш ли етажите?

— О, господи! Не. Забравих.

— Е, аз пък ги броя, и добре, че го върша. Сега минаваме покрай третия етаж. Следващият е нашият.

— И сега, предполагам — промърмори Джими, — ще видим, че все пак Пат е заключила вратата.

Но тези опасения се оказаха неоснователни. Дървената врата се отвори само с едно докосване и Донован и Джими се озоваха в мастиленочерния мрак на кухнята на Пат.

— Трябваше да имаме фенерче за тази смотана нощна работа — обясни Донован. — Доколкото познавам Пат, всичко е на пода и ще изпочупя сума съдове, докато се добера до електрическия ключ. Не мърдай отук, Джими, докато не запала осветлението.

Той опипваше предпазливо пътя си по пода, измърмори ядно: „Дявол да го вземе!“, когато един ъгъл на кухненската маса го смушка

неочаквано в ребрата. Посегна за електрическия ключ и след миг още едно: „Дявол да го вземе!“ излетя от мрака.

— Какво има? — попита Джими.

— Осветлението не може да се запали. Предполагам, че крушката е калпава. Почакай за момент. Ще запаля осветлението във всекидневната.

Всекидневната имаше врата точно от другата страна на коридора. Джими чу Донован да излиза през вратата и след малко до него достигнаха нови приглушени ругатни. Самият той се запромъква предпазливо през кухнята.

— Какво има?

— Не знам. Като че ли стаите са омагьосани нощем. Всичко, изглежда, е на друго място. Столовете и масите са там, където най-малко ги очакваш. Ох, по дяволите! Ето още един!

Но в този момент за щастие Джими успя да налучка ключа за електрическото осветление и го натисна. След още една минута двамата млади мъже се загледаха един друг с мълчалив ужас.

Тази стая не беше всекидневната на Пат. Те се намираха в друг апартамент.

Преди всичко стаята беше десетина пъти по-претъпкана от тази на Пат, което обясняваше жалкото объркване на Донован, когато се блъсна няколко пъти в столове и маси. В средата на стаята стоеше голяма кръгла маса с покривка от дебело сукно, а на прозореца имаше аспидистра^[1]. Фактически това беше стая, с чийто собственик младите мъже сигурно трудно биха се обяснили. С безмълвен ужас те се втренчиха в масата, на която лежеше купчинка писма.

— Мисис Ърнестин Грант — произнесе глухо Донован, като ги вдигна и прочете името. — Олеле! Мислиш ли, че ни е чула?

— Чудно би било да не ни е чула — каза Джими. — Като се има предвид езикът ти и как се блъскаш в мебелите. Ела, за бога, бързо да се махаме оттук.

Угасиха бързо осветлението и се върнаха обратно на пръсти при асансьора. Джими въздъхна облекчено, когато се озоваха отново в крепостта на дълбините му без никакво друго произшествие.

— Обичам жената да спи добре, дълбоко — изказа се той одобрително. — Мисис Ърнестин Грант има това качество.

— Сега разбирам — каза Донован — защо сбъркахме етажа. В оная шахта тръгнахме от сутерена. — Той дръпна въжето и асансьорът се стрелна нагоре. — Този път няма да сбъркаме.

— Искрено се надявам да бъде така — каза Джими, когато се озова в друго тъмно празно пространство. — Нервите ми няма да издържат на повече шокове от този род.

Ала не се наложи по-нататъшно нервно напрежение. Още първото щракване на лампата показа, че са в кухнята на Пат, а след още една минута отвориха входната врата и пуснаха двете момичета, които чакаха отвън.

— Много се забавихте — промърмори Пат. — С Милдред чакаме тук от цяла вечност.

— Имахме прекеждие — обясни Донован. — Можеха да ни завлекат в полицейския участък като опасни престъпници.

Пат бе минала във всекидневната, където запали осветлението и захвърли горната си дреха на канапето. Тя слушаше с жив интерес разказа на Донован за прекеждията му.

— Радвам се, че не те е хванала — изказа се тя. — Сигурно е някоя дърта проклетия. Тази сутрин получих бележка от нея — искаше да се видим някога — имала да се оплаква от нещо — вероятно от пианото ми. Хора, които не обичат пиана над главите си, не трябва да идват да живеят в апартаменти. Я гледай, Донован, наранил си ръката си. Цялата е окървавена. Върви да я измиеш на чешмата.

Донован погледна учудено ръката си. Излезе покорно от стаята и след малко гласът му подвикна на Джими.

— Ало — отвърна другият, — какво има? Да не би да си се наранил сериозно?

— Изобщо не съм се наранявал.

В гласа на Донован имаше нещо толкова странно, че Джими го изгледа учудено. Донован протегна измитата си ръка и Джими видя, че няма никакъв белег или рана.

— Чудна работа — каза той, намръщвайки се. — Имаше доста много кръв. Отде е дошла? — И после изведнъж разбра това, което неговият по-схватлив приятел вече бе видял. — Дявол да го вземе, трябва да е от оня апартамент. — Спря се, обмисляйки възможностите, които се подразбираха от думите му. — Сигурен ли си, че е било... ъ... кръв? Че не е било боя?

Донован поклати глава.

— Да, кръв беше — отговори той и потръпна.

Спогледаха се. В главата на всеки от тях явно се бе мярнала една и съща мисъл. Джими пръв я изказа гласно.

— Слушай — подзе той неловко. — Не мислиш ли, че трябва да... ъ-ъ... да слезем отново... и да... ъ-ъ... огледаме? Да видим дали всичко е наред, разбираш ли?

— А момичетата?

— Няма да им кажем нищо. Пат ще си сложи престилка и ще ни направи омлет. Докато се чудят къде сме, ние вече ще сме се върнали.

— Е, добре, ела — каза Донован. — Май ще трябва да направим оглед. Според мен няма нищо нередно.

Ала в тона му липсваше убеденост. Качиха се на асансьора и слязоха на долния етаж. Налучкаха пътя си през кухнята без особено затруднение и отново запалиха осветлението във всекидневната.

— Трябва да е било тук — рече Донован, — тук... тук съм се изцапал с онова нещо. Не пипнах нищо в кухнята.

Огледа наоколо. Джими направи същото и двамата се намръщиха. Всичко изглеждаше подредено и нормално и на километри далеч от всякаква следа за насилие или кръв.

Внезапно Джими се сепна силно и улови приятеля си за ръката.

— Погледни!

Донован проследи сочещия му пръст и на свой ред възкликна. Изпод дебелите рипсени пердета се подаваше крак — женски крак в зееща лачена обувка.

Джими отиде до пердетата и ги дръпна рязко. На пода в нишата на прозореца лежеше свит на кълбо труп на жена, до него имаше лепкава тъмна локва. Жената беше мъртва, в това нямаше никакво съмнение. Джими понечи да я вдигне, ала Донован го спря.

— По-добре недей. До идването на полицията не трябва да се пипа.

— Полицията. Ох! Разбира се. Брей, Донован, каква ужасна работа. Коя е тя според теб? Мисис Ърнестин Грант?

— Изглежда, че е тя. Във всеки случай, ако в апартамента има някой друг, той добре се спотайва.

— Какво да правим сега? — запита Джими. — Да изтичаш да доведеш полицаи или да позвъниш от апартамента на Пат?

— Мисля, че ще бъде най-добре да се позвъни. Ела, по-добре да се измъкнем от входната врата. Не може да изкараме цяла нощ в изкачване и слизане с този смрадлив асансьор.

Джими се съгласи. Точно когато минаваха през вратата, той се поколеба.

— Слушай, не мислиш ли, че един от нас трябва да остане — просто да държи под око всичко до идването на полицията?

— Да, мисля, че си прав. Ако останеш ти, аз ще изтичам да се обадя по телефона.

Той затича бързо нагоре по стълбата и натисна звънеца на горния етаж. Дойде да отвори Пат — много красива, със зачервено лице и готварска престилка. Очите ѝ се разшириха от изненада.

— Ти ли си? Но как... Донован, какво има? Случило ли се е нещо?

Той я улови за двете ръце.

— Всичко е наред, Пат... само че направихме неприятно откритие в долния апартамент. Една жена... мъртва.

— Ох! — изпъшка тя тихо. — Колко ужасно. Припадък ли е имала или нещо друго?

— Не. Изглежда... ъ-ъ... изглежда по-скоро, като че ли е била убита.

— Ох, Донован!

— Знаем. Много е гадно.

Ръцете ѝ все още бяха в неговите. Тя ги бе оставила така — дори се бе притиснала в него. Милата Пат... колко я обичаше той. А обичаше ли го тя? Понякога той си мислеше, че го обича. А понякога се страхуваше, че Джими Фокнър... Споменът как Джими чака търпеливо долу го накара да се сепне гузно.

— Пат, мила, трябва да телефонираме на полицията.

— Мосю е прав — произнесе някакъв глас зад него. — А докато чакаме полицаите да дойдат, вероятно ще мога да помогна с нещо, макар и малко.

Те бяха стояли на вратата на апартамента и сега погледнаха към стълбищната площадка. На стълбата малко над тях стоеше някаква фигура. Тя тръгна надолу и влезе в полезрението им.

Стояха втренчени в някакъв дребен човек с много буйни мустаци и яйцевидна глава. Той носеше лъскав халат и бродирани пантофи.

Поклони се галантно на Патриша.

— Мадмоазел — каза, — аз съм, както може би знаете, наемателят на горния апартамент. Обичам да бъда нависоко... заради въздуха... гледката над Лондон. Заемам апартамента под името мистър О'Конър. Но не съм ирландец. Имам друго име. Затова се осмелявам да се поставя на вашите услуги. Позволете ми. — Със замах извади визитна картичка и я подаде на Пат.

Тя я прочете.

— Мосю Еркюл Поаро. Ох! — Дъхът ѝ секна. — Известният Мосю Поаро? Великият детектив? И наистина ще помогнете?

— Такова е намерението ми, мадмоазел. Аз почти предложих помощта си по-рано тази вечер.

Пат изглеждаше учудена.

— Чух ви, че обсъждате как да влезете в апартамента си. Аз съм много вещь в отварянето на ключалки. Разбира се, можех да ви отворя вратата, но се поколебах да предложа. Това щеше да събуди у вас сериозни подозрения към мен.

Пат се засмя.

— А сега, Мосю — обърна се Поаро към Донован, — моля ви, влезте да телефонирате на полицията. Аз пък ще сляза в долния апартамент.

Пат се спусна с него по стълбата. Намериха Джими на пост и Пат му обясни присъствието на Поаро. Джими на свой ред обясни на Поаро премеждията си с Донован. Детективът слушаше внимателно.

— Вратата на асансьора била отключена, казвате? Озовали сте се в кухнята, но лампата не можела да се запали.

Той крачеше към кухнята, докато говореше. Пръстите му натиснаха електрическия ключ.

— Tiens! Voila qui est curieux!^[2] — възкликна, когато лампата светна. — Сега работи отлично. Чудя се...

Вдигна пръст да наложи тишина и се ослуша. Слаб звук наруши тишината — звук на несъмнено хъркане.

— Аха! — каза Поаро. — La chambre de domestique.^[3]

Прекуси на пръсти кухнята и влезе в едно малко килерче, в което имаше друга врата. Отвори я и запали лампата. Помещението беше нещо като кучешка колибка, предназначена от строителите на апартаменти да подслонява човешко същество. Подовото пространство

беше почти изцяло заето от леглото. На леглото лежеше по гръб румено момиче с широко отворена уста и кротко хъркаше.

Поаро угаси лампата и се отдръпна.

— Тя няма да се събуди — рече той. — Ще я оставим да спи до идването на полицията.

Върна се във всекидневната. Донован се бе присъединил към тях.

— Полицията ще дойде тук почти незабавно, казват — събщи той задъхано. — Да не пипаме нищо.

Поаро кимна.

— Няма да пипаме — рече той. — Само ще гледаме.

Влезе в стаята. Милдред бе слязла с Донован и сега четиримата млади стояха на вратата и го гледаха с напрегнат интерес.

— Не мога да разбера едно, сър — каза Донован. — Щом като нито за момент не съм се приближавал до прозореца... отде е дошла кръвта по ръката ми?

— Млади приятелю, отговорът на този въпрос ви гледа право в лицето. Какъв цвят е покривката на масата? Червен, нали? И сигурно вие сте сложили ръката си на масата.

— Да, сложих я. Нима... — Той се спря.

Поаро кимна. Той се бе навел над масата. Посочи с ръка едно тъмно петно върху червеното.

— Тук е било извършено престъплението — обяви той тържествено. — Трупът е бил преместен след това.

После се изправи и огледа бавно стаята. Не помръдваше, не пипаше нищо, въпреки това четиримата чувстваха като че всеки предмет на това душно място издаваше тайната си на неговото наблюдателно око.

Еркюл Поаро кимна, сякаш доволен. От гърдите му се изтръгна лека въздишка.

— Разбирам — каза той.

— Какво разбирате? — попита Донован с любопитство.

— Разбирам — отговори Поаро — какво несъмнено сте чувствали — че стаята е претърпана с мебели.

Донован се усмихна мрачно.

— Аз наистина се поблъсках — призна той. — Разбира се, всичко беше на различно място в сравнение със стаята на Пат и не можех да се ориентирам.

— Не всичко — каза Поаро.

Донован го изгледа въпросително.

— Искам да кажа — обясни Поаро извинително, — че някои неща са винаги на определено място. В блок с апартаменти вратата, прозорецът, камината са все на едно и също място в помещенията, които са едно под друго.

— Не е ли това сеене на корена му ряпа? — запита Милдред.

Тя гледаше Поаро с леко неодобрение.

— Човек трябва винаги да говори напълно точно. Това е една малка — как го казвате? — моя мания.

По стълбата се чу шум от стъпки и влязоха трима мъже. Те бяха полицейски инспектор, полицай и районният лекар. Инспекторът позна Поаро и го поздрави почти с уважение. После се обърна към другите.

— Искам показания от всекиго — подзе той, — но първо...

Поаро го прекъсна.

— Едно малко предложение. Да се върнем в горния апартамент и мадмоазел ще изпълни намерението си — да ни направи омлет. Аз лично имам страст към омлетите. После, мосю инспектор, когато свършите тук, ще се качите при нас и ще задавате колкото си искате въпроси.

Така и се разбраха и Поаро се качи с тях.

— Мосю Поаро — каза Пат, — според мен вие сте много мил човек. И ще имате прекрасен омлет. Аз наистина правя омлетите страшно добре.

— Това е хубаво. Някога, мадмоазел, аз обичах една красива английска девойка, която много приличаше на вас... но, уви! — не можеше да готви. Затова може би така стана по-добре.

В гласа му звучеше лека тъга и Джими Фокнър го изгледа с любопитство.

Щом се озоваха в апартамента обаче, той се постара да се харесва и да забавлява. Зловещата трагедия долу бе почти забравена.

Омлетът вече бе изконсумиран и похвален както се полага, когато се чуха стъпките на инспектор Райс. Той влезе, придружен от доктора, като бе оставил полицаия долу.

— Е, мосю Поаро — заговори той, — всичко изглежда ясно като бял ден... немного по вашему, макар че може би ще ни е трудно да

заловим човека. Искам да чуя как е било направено откритието.

Донован и Джими заедно разказаха за вечерните събития. Инспекторът се обърна укорително към Пат.

— Не е трябвало да оставяте вратата на асансьора си незаключена, мис. В никой случай не е трябвало.

— Това няма да се повтори — каза Пат, потръпвайки. — Някой можеше да влезе и да ме убие като оная клета жена долу.

— Ах! Но те не са влезли по този начин — каза инспекторът.

— Бихте ли ни разказали отново какво сте открили? — обади се Поаро.

— Не знам дали е нужно... но на вас, мосю Поаро...

— Precisement^[4] — каза Поаро. — А тези млади хора... ще бъдат дискретни.

— Във всеки случай вестниците много скоро ще подушат — вметна инспекторът. — Всъщност няма никаква тайна в случая. Е, вярно, че мъртвата жена е мисис Грант. Накарах портиера да я разпознае. Жена на около трийсет и пет години. Седяла е до масата и е била застреляна с малокалибрен автоматичен пистолет, вероятно от човек, който е седял до масата срещу нея. Тя паднала напред и така кървавото петно се появило на масата.

— Но някой не би ли чул гърмежа? — запитва Милдред.

— Пистолетът е бил снабден със заглушител. Не, нищо не бихте чули. Впрочем чухте ли как изпищя прислужницата, когато ѝ казахме, че господарката ѝ е мъртва? Не. Е, това показва колко малка е вероятността някой да чуе нещо.

— А прислужницата няма ли какво да разкаже? — запитва Поаро.

— Излязла, понеже вечерта ѝ била свободна. Имала си ключ. Прибрала се към десет часа. Всичко било тихо. Помислила, че господарката ѝ си е легнала.

— Тогавана не е ли погледнала във всекидневната?

— Да, занесла там писмата, пристигнали с вечерната поща, но не видяла нищо необикновено... както не са видели мистър Фокнър и мистър Бейли. Както виждате, убиецът е скрил трупа много умело зад пердетата.

— Но това е интересно, не мислите ли?

Гласът на Поаро беше много вежлив, но все пак в него имаше нещо, което накара инспекторът да вдигне бързо глава.

— Не е искал престъплението да бъде открито, докато не успее да се измъкне.

— Може би... може би... Но продължете каквото имате да казвате.

— Прислужницата излязла в пет часа. Докторът тук определя времето на смъртта — приблизително — преди около четири-пет часа. Така ли е?

Докторът, който не беше много словоохотлив човек, се задоволи да кимне утвърдително.

— Сега е дванадесет без десет. Точното време според мен може да се стесни до горе-долу определен час.

Инспекторът извади един смачкан лист.

— Намерихме това в джоба на роклята на покойната. Няма защо да се страхувате да го пипате. На него няма отпечатьци от пръсти.

Поаро приглади листа. Напряко, с дребни, добре подредени печатни главни букви, бяха написани няколко думи.

„ЩЕ ДОЙДА ДА ТЕ ВИДЯ ТАЗИ ВЕЧЕР В СЕДЕМ
И ПОЛОВИНА.“

ДЖ. Ф.

— Оставил е компрометиращ го документ — изказа се Поаро, връщайки листа.

— Е, не е знаел, че тя ще го сложи в джоба си — каза инспекторът. — Вероятно е мислел, че го е унищожила. Обаче имаме доказателство, че е бил предпазлив човек. Пистолетът, с който е била застреляна, намерихме под трупа... и пак няма пръстови отпечатьци. Обърсани са много грижливо с копринена носна кърпа.

— Откъде знаете — запита Поаро, — че е било копринена носна кърпа?

— Защото я намерихме — отговори инспекторът тържествуващо. — Накрая, докато е дърпал пердетата, трябва да я е изпуснал неусетно.

Той подаде една голяма бяла копринена носна кърпа — носна кърпа от добро качество. Не беше нужно инспекторът да насочва вниманието на Поаро към знаците в средата ѝ. Те бяха отбелязани много четливо. Поаро прочете името.

— Джон Фрейзър.

— Ето това е — каза инспекторът. — Джон Фрейзър — Дж. Ф. в бележката. Знаем името на човека, когото трябва да търсим, и съм сигурен, че когато научим нещичко за мъртвата жена и роднините ѝ се явят, скоро ще му хванем дирята.

— Учудвам се — рече Поаро. — Не, mon cher^[5], кой знае защо, аз не мисля, че лесно ще го откриете вашия Джон Фрейзър. Той е странен човек — непредпазлив, щом като отбелязва носните си кърпи и избърсва пистолета, с който е извършил престъплението, и все пак непредпазлив, щом като загубва носната си кърпа и не потърсва едно писмо, което може да го инкриминира.

— Просто се е объркал — каза инспекторът.

— Възможно е — съгласи се Поаро. — Да, възможно е. И не са го видели да влиза в сградата?

— Има всякакви хора, които влизат и излизат по това време. Това са големи блокове. Предполагам, че никой от вас — обърна се едновременно към четиримата — не е видял някого да излиза от апартамента?

Пат поклати глава.

— Ние излязохме по-рано — около седем часа.

— Разбирам. — Инспекторът стана.

Поаро го изпрати до вратата.

— Като малка услуга може ли да огледам долния апартамент?

— О, разбира се, мосю Поаро. Знам какво мислят за вас в полицейското управление. Оставям ви един ключ. Аз имам два. В апартамента няма да има никого. Прислужницата отиде при някакви роднини, страхува се да остане тук сама.

— Благодаря ви — рече мосю Поаро. Върна се в апартамента замислен.

— Вие май не сте доволен, мосю Поаро? — подхвърли Джими.

— Не — отвърна Поаро. — Не съм доволен.

Донован го изгледа с любопитство.

— Какво... какво ви безпокои?

Поаро не отговори. Мълча минута-две, намръщен, сякаш потънал в размисъл, после внезапно раздвижи нетърпеливо раменете си.

— Ще ви кажа лека нощ, мадмоазел. Сигурно сте уморена. Много сте готвили... нали?

Пат се засмя.

— Само омлета. Аз не готвих вечеря. Донован и Джими дойдоха и ни взеха, та отидохме в едно малко заведение в Сохо.

— А после навярно сте отишли на театър?

— Да. „Кестенявите очи на Каролина“.

— Аха! — възкликна Поаро. — Трябва да са били сини очи... сините очи на мадмоазел.

Той направи сантиментален жест, а после отново пожела на Пат лека нощ, също и на Милдред, която оставаше да пренощува по изрична молба, както призна Пат откровено, защото би се чувствала ужасно, ако остане сама през тази особена нощ.

Двамата млади мъже тръгнаха с Поаро. Когато вратата се затвори и се готвеха да се сбогуват с него на стълбищната площадка, Поаро ги изпревари.

— Мои млади приятели, чухте ме да казвам, че не съм доволен, нали? Eh bien, вярно е — не съм доволен. Сега отивам да извърша някои мои малки проучвания. Искате ли да дойдете с мен... да?

Предложението му бе прието с възторг. Поаро ги поведе към долния апартамент и пъкна в ключалката ключа, даден му от инспектора. Когато влязоха, Поаро не мина веднага във всекидневната, както бяха очаквали другите. Вместо това влезе направо в кухнята. В една малка ниша, която служеше като помещение за миене на кухненски съдове, имаше голям железен сандък. Поаро вдигна капака му и като се преви, зарови в него с енергията на свиреп териер.

И Джими, и Донован го гледаха учудено.

Внезапно той се подаде с тържествен вик. Държеше високо в ръка малко запушено шишенце.

— Voila!^[6] — възкликна той. — Намерих каквото търсех. — Помириса го внимателно. — Уви! Аз съм enrhumé^[7]...

Донован взе шишенцето от него и помириса на свой ред, но не можа да подуши нищо. Извади запушалката и приближи шишенцето до носа си, преди предупредителният вик на Поаро да успее да го спре.

Той веднага се строполи като пън. Скачайки напред, Поаро отчасти смекчи падането му.

— Глупчо! — извика той. — Що за хрумване. Да махне запушалката така необмислено! Не забеляза ли колко внимателно пипах аз? Мосю... Фокнър... нали такава беше името ви? Ще бъдете ли така добър да ми донесете малко бренди? Във всекидневната забелязах една гарафа.

Джими побърза да излезе, но когато се върна, Донован вече бе седнал и заявяваше, че е съвсем добре. Бе слушал кратката лекция на Поаро, колко трябва да внимава човек, когато помирисва евентуално отровни вещества.

— Мисля да се прибера — каза Донован, изправяйки се неустойчиво на крака. — Ако не мога да бъда повече полезен тук. Все още се чувствам малко зашеметен.

— Разбира се — каза Поаро. — Така ще е най-добре. Мосю Фокнър, почакайте ме тук за минутка. Веднага ще се върна.

Той изпрати Донован до вратата и навън. Постояха на стълбищната площадка да поговорят няколко минути. Когато най-после Поаро влезе отново в апартамента, завари Джими да стои във всекидневната и да се оглежда озадачено.

— Е, мосю Поаро — запита той, — какво ще правим след това?

— Няма нищо след това. Случаят е приключен.

— Какво?!

— Аз знам всичко... вече.

Джими се втренчи в него.

— Чрез това шишенце, което намерихте?

— Именно. Чрез това шишенце.

Джими поклати глава.

— Нищо не мога да разбера. Виждам, че по една или друга причина вие не сте доволен от уликите против тоя Джон Фрейзър, който и да е той.

— Който и да е той — повтори Поаро тихо. — Ако изобщо е някой... хм, бих се изненадал.

— Не разбирам.

— Той е само едно име... нищо повече... име, грижливо отбелязано на една носна кърпа!

— Ами писмото?

— Забелязахте ли, че то беше с печатни букви? А защо? Ще ви кажа. Почерк може да се разпознае, а написано на машина писмо се

проследява по-лесно, отколкото си мислите... но ако някакъв действителен Джон Фрейзър е написал това писмо, тези два начина не биха му допаднали! Не, то е било написано нарочно и сложено в джоба на мъртвата, за да го намерим. Не съществува такава личност Джон Фрейзър.

Джими го гледаше въпросително.

— И тъй — продължи Поаро, — аз се върнах към факта, който най-напред ми направи впечатление. Чухте ме да казвам, че някои неща в едно помещение са винаги на едно и също място при дадени обстоятелства. Аз посочих три примера. Бих могъл да спомена и за четвърти — електрическият ключ, приятелю.

Джими продължаваше да гледа недоумяващо. Поаро продължи:

— Вашият приятел Донован не се е приближавал до прозореца — когато е сложил ръката си на масата, тогава тя се е окървавила! Но аз се запитах веднага: защо я е сложил там? Какво е търсел, като е опипвал слепешком из тази стая в тъмното? Защото не забравяйте, приятелю, електрическият ключ е винаги на едно и също място — до вратата. Защо, когато е влязъл в тази стая, не е опипал веднага за него и не е запалил осветлението? Това би било естествено, нормално. Според него той се опитал да запали лампата в кухнята, но не успял. Ала когато аз опитах електрическият ключ, той беше в пълна изправност, работеше. Значи не е искал да запали лампата точно тогава! Ако я е запалил, и двамата щяхте да видите веднага, че сте в друг апартамент. Нямало е да има смисъл да идвате в тази стая.

— Какво намекувате, мосю Поаро? Не разбирам. Какво имате предвид?

— Имам предвид... ето това.

Поаро вдигна един секретен ключ за врата.

— Ключът на този апартамент?

— Не, mon ami, ключът на горния апартамент. Ключът на мадмоазел Патриша, който мосю Донован Бейли е измъкнал от чантата ѝ по някое време вечерта.

— Но защо... защо?

— Parbleu!^[8] За да може да направи това, което е искал да направи — да се вмъкне в този апартамент, без да събуди подозрение. Постарал се е вратата на асансьора да бъде отключена по-рано вечерта.

— Къде намерихте ключа?

Поаро се усмихна широко.

— Намерих го преди малко — където го търсих — в джоба на мосю Донован. Знаете ли, шишенцето, което уж намерих, беше уловка. Мосю Донован се хвана. Той направи каквото знаех, че ще направи — отпусти го и помириса. А в това шишенце има етилов хлорид, много силна моментална упойка. Тя ми осигури минута-две безсъзнание, което ми трябваше. Взех от джоба му двете неща, за които знаех, че са там. Този ключ беше едното от тях... другото...

Той се поспря, после продължи.

— Преди малко се запитах защо тялото е било скрито зад пердето. За да се спечели време, както мисли инспекторът? Не, имало е нещо друго. И така ми дойде на ум едно-единствено обяснение — пощата, приятелю. Вечерната поща, която пристига в девет и половина или приблизително тогава. Да речем, че убиецът не намира нещо, което очаква да намери, ала това нещо може да дойде с пощата покъсно. Следователно явно се налага да се върне. Ала престъплението не трябва да бъде открито от прислужницата, когато тя влезе, иначе полицията ще нахлуе в апартамента, затова скрива трупа зад пердето. А прислужницата не подозира нищо и слага писмата на масата както обикновено.

— Писмата ли?

— Да, писмата. — Поаро извади нещо от джоба си. — Това е втората вещ, която взех от мосю Донован, когато беше в безсъзнание. — Показа надписа отгоре — написан на машина плик, адресиран до мисис Ърнестин Грант. — Но първо ще ви запитам нещо, мосю Фокнър, преди да прегледаме съдържанието на това писмо. Влюбен ли сте или не в мадмоазел Патриша?

— Аз обичам Пат много... но никога не съм мислил, че имам шанс.

— Мислели сте, че тя обича мистър Донован? Възможно е да е започнала да го обича... но то е било само начало, приятелю. Вие трябва да я накарате да забрави... да я подкрепите в бедата.

— Беда ли? — произнесе Джими рязко.

— Да, беда. Ние ще направим всичко възможно името ѝ да не се компрометира, но ще бъде невъзможно да предотвратим напълно това. Тя е била, разбирате ли, подбудата.

Поаро скъса плика, който държеше. От него падна някакъв документ. Съпроводителното писмо беше кратко и от една адвокатска фирма.

„Уважаема госпожо,
Документът, който прилагате, е напълно редовен, а обстоятелството, че бракът е сключен в чужда страна, не го обезсилва по никакъв начин.“

Искрено ваши, и т.н.

Поаро разгъна приложения документ. Той беше свидетелство за брак между Донован Бейли и Ърнестин Грант с дата отпреди осем години.

— Ох, боже мой! — възкликна Джими. — Пат каза, че имала писмо от жената, която искала да се види с нея, но не предполагаше, че е нещо важно.

Поаро кимна.

— Мосю Донован е знаел... отишъл е да се види с жена си тази вечер, преди да се качи в горния апартамент — странна ирония въпреки, че злочестата жена е дошла в същата сграда, в която живее съперницата й... той я убил хладнокръвно... а после отишъл на вечерното си забавление. Жена му трябва да му е казала, че е изпратила брачното свидетелство на адвокатите си и че очаква вест от тях. Несъмнено самият той се е опитвал да я убеди, че бракът е нередовен.

— А цяла вечер изглеждаше в много добро настроение, мосю Поаро, нали не го оставихте да се измъкне? — Джими потръпна.

— Той не може да се измъкне — заяви Поаро важно. — Няма защо да се страхувате.

— Аз мисля най-вече за Пат — рече Джими. — Значи не смятате... че тя наистина го е обичала.

— Моп амі, това е ваша работа — каза Поаро кротко. — Да я спечелите и да я накарате да забрави. Мисля, че няма да ви бъде много трудно!

[1] Аспидистра — азиатско растение от семейството на момината сълза, което често се отглежда за домашна украса. — Б.пр. ↑

[2] Я гледай! Интересно (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Стаята на прислужницата (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Именно (фр.). — Б.пр. ↑

[5] драги мой (фр.). — Б.пр. ↑

[6] Ето! (фр.). — Б.пр. ↑

[7] хремав (фр.). — Б.пр. ↑

[8] Дявол да го вземе! (фр.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.